

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2005-2015

Целите на политиката за регионално развитие, предопределени до голяма степен от Закона за регионалното развитие, социално-икономическата политика на страната и политиката на социално-икономическа кохезия на ЕС, са формулирани както следва

Цел 1: Създаване на условия за увеличаване на регионалната конкурентноспособност за постигане на динамично развитие на районите при намаляване на междурегионалните различия

Първата цел може да бъде описана като цел на растежа и устойчивостта, в основата на които е увеличаването на регионалната конкурентноспособност. Увеличаването на конкурентноспособността трябва да бъде разглеждано като подобряване на ситуацията във всички райони на България в сравнение с европейските региони от гледна точка на икономиката, основана на знанието, създаването и усвояването на иновациите, ИКТ, трансфера на технологии, съобразяване на образователните характеристики според нуждите на съвременния пазар на труда, качеството и количеството на инфраструктурата и устроените производствени зони, влияещи върху привличане на бизнес инициативи. Устойчив и висок икономически растеж не се постига единствено чрез динамика в най-силните икономически региони, но и чрез общо повдигане на икономическото равнище на районите. Всички региони на страната трябва да участват в общия процес на растеж. Това предизвиква и диверсификация в обхвата и вида на инструментите на регионалната политика, зависещи от социално-икономическата ситуация в районите.

Цел 2: Повишаване потенциала на човешките ресурси, равнището на заетостта, доходите и социалната интеграция

Втората цел може да се опише като цел на социалното развитие и кохезията. Наличието на значителни различия в потенциала на човешките ресурси, заетостта, доходите и възможностите за развитие в отделните части от територията на страната се оценяват като сериозен ограничител и за националното развитие. Действията, които трябва да подкрепят регионалната политика, трябва да се оценяват не просто като намаляване на тези различия, но и по приноса им за постигане на целите на развитието. Те обхващат две основни направления:

- Увеличаване на образователните и квалификационни характеристики на човешките ресурси в съответствие със съвременните изисквания за качество на работната сила и специфичните характеристики на местните пазари на труда и потенциали за развитие, представляващи гаранция за постигане на трайна трудова заетост и увеличаване на нейната производителност.
- Увеличаване броя на новите работни места и подобряване на заетостта чрез развитие на предприемачеството, създаване на условия за използване на местния потенциал и сравнителни предимства и устойчиво повишаване на инвестиционната атрактивност, подобряване на адаптивността на човешките ресурси към условията на пазарната икономика чрез отстраняване или намаляване на влиянието на факторите, ограничаващи възможностите за развитие.

Цел 3: Повишаване качеството на жизнената среда и намаляване на вътрешнорегионалните

различия

Тази цел може да се оцени като цел на устойчивото развитие. Качествено устроената и безопасна жизнена среда е не само задължителен социално-екологически параметър на развитието, но и важно условие за увеличаване на атрактивността на територията за привличане на инвестиции и човешки ресурси. Повишаването на качеството на средата и намаляването на съществените различия ще се постигне чрез:

- Непосредствени действия за повишаване стандартите на обитаване на населението във всички райони и поетапно преодоляване на диспропорциите в битовите условия на селското и градското население и запазване на местната идентичност и съхраняване на наследството на местността и района.
- Противодействие на маргинализацията на някои региони, селищни структури, градски части чрез осъществяване на намеса при територии с изразено най-слаби възможности за развитие и в ситуация на затруднено социално-икономическо положение. Това могат да бъдат периферни области или изостанали планински и селски райони с натрупване на природни и географски пречки, както и други огнища на бедност и социално изключване, както и други региони с ограничено предоставяне на първостепенни услуги.

Цел 4: Териториално развитие и сътрудничество

Тази цел има две компоненти:

- Първият е свързан с постигане на балансирана териториална структура на страната чрез изграждане на полицентрична система от населени места и преодоляване на проблема "център-периферия".
  - Вторият компонент е свързан с отваряне на националната икономика и пространство към ЕС и извличане на ползи от териториалното сътрудничество, основано на съвместни проекти за местно развитие в рамките на трансграничното сътрудничество, междурегионалното и транснационалното сътрудничество. Развитието на трансграничното сътрудничество създава условия за екзогенен растеж, особено в граничните райони, които се нареждат сред най-необлагодетелстваните в страната и в преобладаващата си част са типично периферни. Особено важно е физическото отваряне на националното пространство чрез развитие на инфраструктурните коридори, изграждане на нови ГКПП и по този начин интегриране на страната в европейското пространство. Участието на районите в транснационални мрежи ще съдейства за пренос на икономика на знанието и преодоляване на физическата отдалеченост на страната от осите на развитие и знания в Европа. Отчитане на потребностите от защита на околната среда и следването на един устойчив път на развитие е основен хоризонтален приоритет и изисква пълно отчитане на екологическите съображения при преследването на целите на икономическото и социалното развитие и сближаване на районите в страната.
- Описаните цели са взаимосвързани и изискват прилагането на интегриран подход в районите при определяне на мерките и проектите за тяхното реализиране.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2005-2015

За периода 2007-2013 г. се определят следните приоритети на политиката за регионално развитие:

1. Развитие и модернизация на инфраструктурата, допринасяща за засилване на регионалната конкурентоспособност

В рамките на този приоритет се очертават две основни направления на действия на регионалната политика, създаващи основата на конкурентоспособността на регионите в страната:

а). Развитие и модернизиране на елементите на основната инфраструктура, стимулираща икономическото приобщаване на цялата територия

Транспортна инфраструктура

Водоснабдяване и канализация

Енергийна инфраструктура

Околна среда

б) Развитие на инфраструктурата на информационното общество

2. Преструктуриране на икономическата основа на регионите и създаване на условия за нейната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието

В рамките на този приоритет основни ще бъдат действията, свързани с:

а) Стимулиране локализирането на инвестиции и подкрепа за развитието на малките и средни предприятия, чрез:

б) Подпомагане създаването и усвояването на иновации, в това число и трансфер на технологии

в) Изграждане на регионални клъстери и мрежи

г) Развитие на туризма и опазване на културното наследство

3. Повишаване на адаптивността на човешките ресурси към изискванията на регионалните и местни пазари на труда

Действията на регионалната политика по този приоритет ще включат:

а) Създаване на условия и насърчаване на сътрудничеството между бизнеса, образователните и изследователски институции за развитие на професионалните умения и обвързване с потребностите на регионалните и местни пазари на труда

б) Въвеждане на информационни технологии в обучението

в) Подкрепа на процесите на преструктуриране на заетостта

**ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА НАЦИОНАЛНАТА
СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА
2005-2015**

г) социално интегриране на цялата териториална общност към пазара на труда

4. Градско развитие и въздействие върху райони заплашени от маргинализация и с натрупване на екологически проблеми

а) развитие на опорни градове центрове на територията на районите

б) развитие на определени градски зони

в) подобряване на екологичното състояние на територии с натрупване на екологични проблеми

5. Развитие на териториално сътрудничество

В рамките на този приоритет могат да бъдат очертани следните направления:

а) Развитие на трансграничното сътрудничество,

б) Развитие на транснационалното и междурегионално сътрудничество